Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

Role pedagogické diagnostiky v procesu přechodu dítěte z MŠ do ZŠ

Škola jako místo setkávání 2026

Petra Martinovská

Jakou jedinou informaci byste chtěli znát o dítěti, které zítra přijde do vaší třídy?

Přechod dítěte z mateřské školy do základní školy

- přechod jako významný vývojový milník
- kontinuita vzdělávání
- adaptace dítěte na nové prostředí
- význam spolupráce MŠ, ZŠ a rodiny

Pedagogická diagnostika

odborná disciplína pedagogických věd

zabývá se poznáváním, hodnocením a interpretací vzdělávacích potřeb dítěte

její součástí mohou být i odborná vyšetření realizovaná školskými poradenskými zařízeními

často je spojována s diagnostickým závěrem nebo doporučením

Pedagogické diagnostikování v RVP PV

- průběžná činnost učitele
- pozorování, dokumentace a vyhodnocování pokroků dítěte
- plánování individualizované podpory
- součást každodenní vzdělávací práce

dynamický_proměnlivý_průběžný_přirozený proces

Úkolem učitele není dítě diagnostikovat. Úkolem učitele je dítěti porozumět natolik, aby mohl účinně podporovat jeho učení.

Kde končí pedagogická diagnostika a začíná diagnostika poradenská

Pedagogická diagnostika (učitel)

Učitel zjišťuje především prostřednictvím pedagogického diagnostikování:

- jak se dítě učí,
- jak komunikuje,
- jak spolupracuje,
- jaké jsou jeho silné stránky,
- jaké vzdělávací potřeby se objevují,
- jaká podpora se osvědčuje.

Poradenská diagnostika (PPP/SPC)

Poradna zjišťuje:

- příčiny obtíží,
- speciální vzdělávací potřeby,
- míru podpůrných opatření,
- doporučení vyžadující odborné posouzení,
- diagnostické závěry.

Pedagogické diagnostikování v MŠ

Sběr informací a přímé sledování

Záměrné a systematické pozorování:

Učitel sleduje dítě při spontánní hře, řízených činnostech, sebeobsluze (oblékání, hygiena, stolování) i při komunikaci s vrstevníky.

Analýza produktů činnosti: Prohlížení a hodnocení výkresů, výrobků, pracovních listů nebo staveb z kostek (hodnotí se jemná motorika, představivost, porozumění zadání).

Rozhovor s dítětem: Cílené verbální i neverbální vedení dialogu, které odhaluje slovní zásobu, výslovnost, logické myšlení či citové rozpoložení dítěte.

Didaktické hry a modelové situace: Učitel záměrně navrhne aktivitu (např. překážkovou dráhu nebo společenskou hru), aby ověřil konkrétní dovednost (hrubou motoriku, schopnost přijmout prohru).

Záznam a dokumentace

Zapisování do diagnostických archů:
Průběžné doplňování tabulek a škál, které pokrývají všechny oblasti vývoje (řeč, motorika, sociální dovednosti, emoce).

Tvorba portfolia dítěte:
Zakládání vybraných výkresů, pracovních listů a fotografií úspěchů dítěte v průběhu času pro zachycení jeho individuálního pokroku.

Zápisy z anamnézy:
Evidence vstupních informací o dítěti získaných od rodičů při nástupu do školky (zdravotní stav, zvyklosti).

Pedagogické diagnostikování v MŠ

Vyhodnocení a plánování

Porovnávání dat v čase: Analýza záznamů s odstupem několika měsíců, aby se zjistilo, zda dítě dělá pokroky, nebo zda jeho vývoj stagnuje.

Tvorba Plánu pedagogické podpory (PLPP):

Pokud učitel odhalí mírné zaostávání dítěte, sepíše konkrétní plán, jak s dítětem individuálně pracovat v rámci běžné třídy (1. stupeň podpůrných opatření).

Úprava vzdělávací nabídky: Učitel na základě diagnostiky upravuje své denní plány (např. zařadí více logopedických chvilek…)

Spolupráce a komunikace

Konzultační hodiny s rodiči: Pravidelné schůzky, kde učitel nad portfoliem a archy citlivě rozebírá s rodiči silné a slabé stránky dítěte a jeho pokroky…

Příprava podkladů pro ŠPZ: Pokud MŠ doporučí vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně, učitel vypracuje pedagogickou charakteristiku dítěte.

Předávání informací základní škole: Příprava zákonem stanovených výstupů o průběhu předškolního vzdělávání pro bezproblémový přechod dítěte na ZŠ.

Portfolio

- ✗ sbírka pracovních listů
- ✗ archiv výrobků

Jak se dítě učí?

Jaké pokroky udělalo?

Co dítě zajímá a motivuje?

Jaké strategie podpory fungují?

Jaké jsou silné i slabé stránky dítěte?

Zachycuje proces učení.

Podporuje kontinuitu mezi stupni vzdělávání.

Je nástrojem komunikace s rodiči,

s poradnami a dalšími aktéry

Cyklus od dat k podpoře dítěte

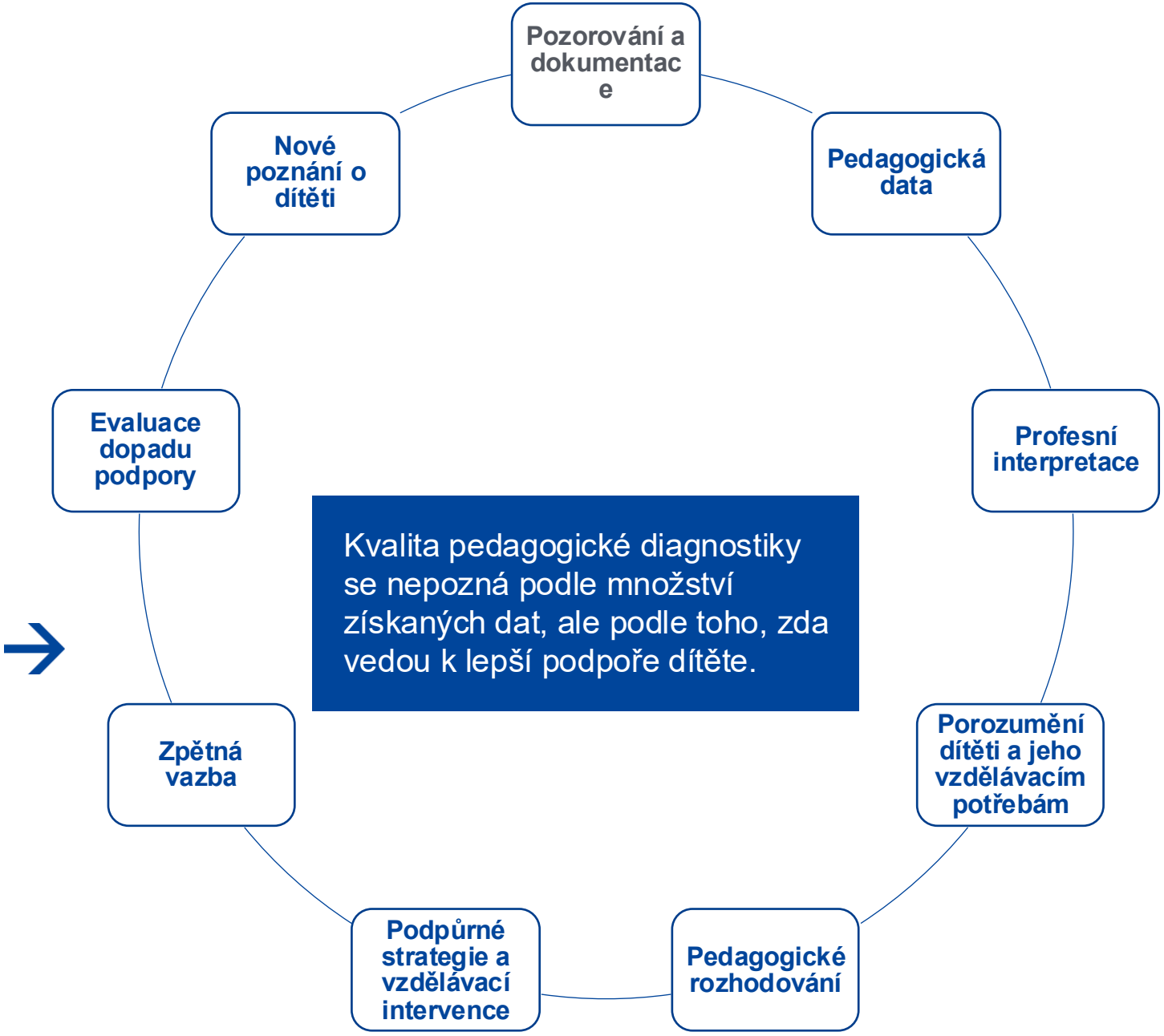

Co předává MŠ?

- interpretovaná pedagogická data
- silné stránky dítěte
- vzdělávací potřeby
- osvědčené strategie podpory
- poznání dítěte v čase

Co přebírá ZŠ?

- porozumění dítěti
- podklad pro pedagogická rozhodnutí
- možnost navázat na dosavadní rozvoj
- základ pro individualizaci vzdělávání

Data lze předat. Porozumění je třeba sdílet.

Pedagogická diagnostika
je cesta
k porozumění dítěti.

Její smysl se naplňuje tehdy,
když je toto porozumění předáno dál
a stává se základem navazující podpory.

Ministerstvo
školství, mládeže
a tělovýchovy

Děkuji
za pozornost

Mgr. MgA. Petra Martinovská

Petra.Martinovska@msmt.gov.cz

+420 234 811 760
+420 771 519 121